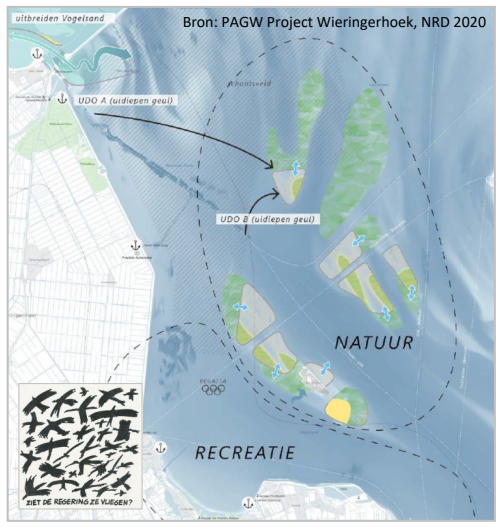
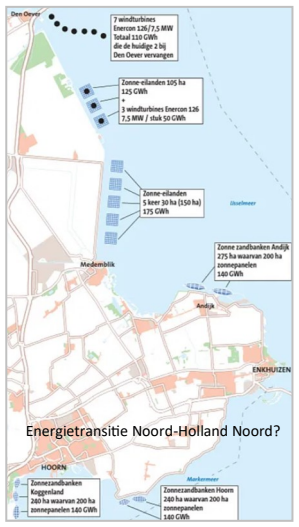

Open brief

Aan de ministers van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), Economische Zaken en Klimaat (EZK), leden van de Tweede Kamer, colleges van Gedeputeerde en Provinciale Staten, colleges van burgemeester en wethouders (B&W) en gemeenteraadsleden.

Corona

Via een ‘intelligente lockdown’ is ons land in een paar weken tot stilstand gebracht. Alle aandacht ging naar de zorg voor de kwetsbare medemens en het indammen van de pandemie. Het werd zichtbaar wat er gebeurt als scholen gesloten zijn en mensen thuis moeten blijven. Het leidt tot stress. Men wil naar buiten, sporten, wandelen in de natuur of met een boot het water op. De horeca gaat weer open en jachthavens ontvangen weer passanten. Maar het leven in Nederland wordt anders.

Toerisme

Inkomend en uitgaand toerisme daalt door beperkingen in de luchtvaart. Mag of durf je nog wel met de auto naar het buitenland zonder vaccin? Tot 1 september zijn alle evenementen afgelast. Geen Olympische Spelen, geen SAIL Amsterdam, geen festivals of rondvaarten als 1,5 meter afstand niet kan worden gegarandeerd. Dit virus heeft grote gevolgen voor iedereen.

Recreatie

Als Nederlanders niet naar het buitenland mogen of durven, gaat men op zoek naar de mogelijkheden in eigen land. Op zich is het heel goed dat mensen weer een keer in eigen land op vakantie gaan. Nederland heeft heel veel te bieden. Er is geen land in Europa dat zoveel water heeft; de rivieren, kanalen, slootjes, talloze meren, het Deltagebied, IJsselmeer, Waddenzee, en de Noordzee als buitengrens. Stranden en een groot deel van het fietsroutenetwerk liggen aan of volgen het water. Lange vakanties verplaatsten zich in de afgelopen decennia deels naar het buitenland, maar het aantal dagtochten in eigen land nam toe, ook met de boot. De coronacrisis zorgt ervoor dat ‘vergeten sectoren’ meer aandacht en waardering krijgen, zoals de zorg, het onderwijs én de recreatiemogelijkheden in eigen land. De psychische en fysieke gesteldheid, ‘de gezondheid’ van veel Nederlanders heeft een directe relatie met de omgeving.

Natuur

Is er voldoende natuur en ruimte om te kunnen recreëren in Nederland? Sinds de aanwijzing van ruim 160 Natura 2000-gebieden, waarvan ca. 70% van ons wateroppervlak is het economisch en dus ook het recreatief gebruik ondergeschikt geworden aan het natuurbelang. Dat is goed voor de ca. 500 beschermde soorten vogels, 1500 bedreigde soorten planten en 230 leefgebieden, maar heeft soms verstrekkende gevolgen voor de recreatiemogelijkheden.

Maatregelen om de natuur te versterken zoals beschreven in de Natura 2000-beheerplannen en de Kaderrichtlijn Water (KRW) moeten de natuur een impuls geven en de waterkwaliteit verbeteren. Via de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) wordt door het Rijk (Ministerie van IenW en het Ministerie van LNV) € 248 miljoen geïnvesteerd in nieuwe natuurgebieden en -eilanden in het IJsselmeergebied. Maar versterken deze maatregelen nu ook de recreatiemogelijkheden of tenminste het recreatief medegebruik?

Politiek

In de brief van de ministers van IenW en LNV aan de Tweede Kamer over de verantwoording van de PAGW-budgetten (kenmerk IENW/BSK-2019/137967) wordt gesteld dat door de maatregelen meer ‘beleefbare natuur’ voor bewoners en passanten ontstaat. “De kwaliteit van de leefomgeving neemt toe en daarmee verbetert het vestigingsklimaat voor wonen en ondernemers”. Dit is helaas niet waar, integendeel. Door de KRW-maatregelen in combinatie met de PAGW-projecten neemt de hoeveelheid waterplanten en de overlast van muggen toe. Het bevaarbaar oppervlak neemt af. De factor ‘beleefbaarheid’ zoals kosten voor het maaien van waterplanten of de aanleg van recreatieve voorzieningen worden afgewend op provincies en gemeenten. Die hebben echter onvoldoende budget waardoor de facto hele gebieden onbevaarbaar of recreatief onbruikbaar zijn geworden. Dat geldt ook voor de PAGW-maatregelen. In het open water worden natuureilanden en (riet)moerassen aangelegd, oevers worden verondiept en 10 tot 25% van het bevaarbaar open water dreigt te verdwijnen.

Verder komt de beleving van het landschap steeds verder onder druk. Hoewel in de Nota Ruimte en de Integrale visie IJsselmeergebied 2030 gesteld werd dat windmolenparken langs de Afsluitdijk en de Houtribdijk tussen Lelystad en Enkhuizen ongewenst waren om ‘omheining’ van de open ruimte te voorkomen, weten we dat ook dit niet lukt in verband met ‘dwingende redenen van groot openbaar belang’. In de Regionale Energie Strategie projecten (RES) van Noord-Holland wordt het IJsselmeer en Markermeer aangewezen als zoekgebied voor grootschalige windparken. In de planvorming voor de PAGW-projecten ziet men zonneparken als ‘meekoppelkans’. Waarom wordt een Natura 2000 gebied gezien als industrieterrein? Omdat het afgesproken is in de Klimaatwet, omdat het moet van Brussel?

Conclusie

Het IJsselmeergebied is geen “lege bak” of “ecologisch drama” dat verder ingericht moet worden met windmolen- en/of zonneparken, natuureilanden, rietmoerassen, en ondieptes waar waterplanten moeten gaan groeien. Het is een binnen Europa uniek zoetwatermeer waar je kunt zeilen en kunt recreëren. Waar je vanaf het water en vanaf de oevers de ruimte, openheid en weidsheid, en ’s nachts de duisternis nog kunt ervaren. Met subsidies van het Rijk wordt het gebied ingericht, ingepolderd en verdeeld in compartimenten waarmee unieke waarden verloren gaan. De natuurmaatregelen uit het PAGW zijn volgens het rijk nodig om o.a. toenemende recreatie op te vangen, maar het budget voor recreatie, zelfs recreatief medegebruik vanuit Den Haag is ‘nul’.

Recreatie is een primaire levensbehoefte maar wordt in Nederland niet meer beschermd. Er is in Den Haag geen duidelijk aanspreekpunt of ambtelijke inzet en (dus ook) geen budget bij de ministeries van IenW, LNV en EZK voor behoud, laat staan versterking van de recreatiemogelijkheden in Nederland. Het blijft bij mooie woorden zoals in de Agenda IJsselmeergebied 2050.

Wij vragen niet om nadeelcompensatie i.v.m. de gevolgen van Natura 2000, de Kaderrichtlijn Water of de energietransitie. Wij vragen om één coördinerend ministerie met daadkracht waar het belang van recreatie in Nederland op waarde wordt geschat en een budget dat de balans tussen recreatie en natuur recht doet.

Namens

Deze Open brief wordt u aangeboden door de deelnemers aan het Platform jachthavens IJsselmeergebied, opgericht in 1988 en samen goed voor de helft van alle ligplaatsen in het IJsselmeergebied en de Randmeren. Ook Waddenhavens zijn lid en maken zich zorgen, omdat het overgrote deel van hun passanten uit het IJsselmeergebied komt. De brief wordt verder onderschreven door de brancheorganisaties HISWA-RECRON, het Watersportverbond en de Vereniging voor Beroepschartervaart BBZ. Maar het belang is veel breder. Het gaat niet alleen om watersport en de talloze recreatiebedrijven in het IJsselmeergebied, maar ook om de leefbaarheid, de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten, om de bewoners en het voortbestaan of het bestaansrecht van de middenstand in de talloze historische dorpen en steden.

Uw reactie zien wij voor de komende verkiezingen in mei 2021 graag tegemoet.

bbz
watersportverbond
HISWA RECRON
HET BELANG VAN WATERSPORT EN VRIJE TIJD

Dronten Harlingen Interharbours
JACHTCENTER ELBURG
ENKHUIZEN Buyshaven
EuroParcs Camping & Jachthaven Uitdam
Watersport Centrum Muiderberg
jachthaven LELYSTAD HAVEN
JACHTHAVEN Marina Den Oever
WSV ALMERE HAVEN
Compagnieshaven Enkhuizen - Holland
JACHTHAVEN HOORN
DE ZEILHOEK watersportcentrum
STRAND HORST ERMELO
STADSHAVENS MEDEMBLIK
Waterland
WATERSPORTVERENIGING LELYSTAD
Jachthaven Andijk
MARINA Volendam
MARINA DE EEMHOF
Wadden haven Texel
JACHTHAVEN / NAUTISCH CENTRUM NIEUWBOER B.V.
Jachthaven ‘t Huizerhoofd
SkipsMaritiem
Jachthaven Hindeloopen
Marina Stavoren
Flevo Marina Lelystad
Jachthaven Friese Hoek Lemmer
MARINA MAKKUM
MARINA MONNICKENDAM
GRASHAVEN HOORN
Marina Muiderzand
Jachthaven Naarden
it Soal aquaresort
JACHTHAVEN GROEP
Amsterdam Marina
Marina Schokkerstrand
Regatta Center Medemblik